

ЗАПОВЕД
№ 1319 / 14.09.2022 г.

На основание чл.259 от ЗПУО и във връзка с решение на Педагогическия съвет от 14.09.2022 г.

УТВЪРЖДАВАМ

УЧИЛИЩЕН ПЛАН
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И
ТОРМОЗА

за 2022/2023 учебна година

Училищният план за превенция и интервенция на насилието и тормоза за 2022/2023 учебна година е в изпълнение на заповед №РД 09-5906/28.12.2017 г. на МОН и е изготвен от Координационния съвет, създаден със заповед на Директора на СУ „Д-р Петър Берон”. Приет на заседание на ПС на 14.09.2022 г.

Политиката на СУ „Д-р Петър Берон” гр. Костинброд по отношение на превенцията и интервенцията на насилието и тормоза се основава на разбирането, че реален напредък за справяне с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции.

Училищната политика на СУ „Д-р Петър Берон” за превенция и интервенция на насилието и тормоза се основава на споделянето и спазването от страна на всички членове на училищната общност на основни човешки ценности като: свобода, равенство, достойнство, солидарност.

Тази политика е базирана на основни принципи и цели, стреми се към постигане на очаквани резултати и възлага отговорности на всички участници в процеса на училищното образование.

ЦЕЛИ

1. Установяване на благоприятна позитивна среда за духовно, психическо и физическо развитие на учениците, атмосфера на доверие и толерантност и етика на взаимоотношенията в училище.
2. Разработване и прилагане на система за превенция, план за дейности с координирани и последователни усилия за предотвратяване на агресивното поведение и тормоза.
3. Разширяване осведомеността на ученици, учители и родители за същността и последствията от всички форми на тормоз, изграждане на нетърпимост към проявите на насилие и тормоз.
4. Синхронизиране на действията на педагогическия екип чрез създаване на система за интервенция с ясни правила и процедури за действие при прилагане в практиката.
5. Изграждане на капацитет у учениците свободно говорят по темата, да търсят помощ, да

разпознават признаците на тормоз и активно да се включват в мероприятията за противодействието му.

6. Създаване на система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуациите на тормоз.
7. Привличане и сътрудничество с външни за общността институции – семейство, местна власт, специализирани служби, имащи отношение към учебно-възпитателния процес.
8. Проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

ПРИНЦИПИ

1. Зачитане на личността на всеки член на училищната общност
2. Взаимна подкрепа и мотивиране
3. Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците от тях
4. Системност и координираност на действията
5. Партньорство

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Намаляване на процента ученици, които са били обект на насилие или тормоз в училище
2. Намаляване на броя на агресивни прояви на учениците
3. Повишаване процента на учениците, които разпознават и съобщават за прояви на насилие и тормоз

ДЕЙНОСТИ, ОТГОВОРНИЦИ, СРОКОВЕ

1. Дейности по превенция на ниво клас, училище, родителска общност

1.1. Дейности по превенция на ниво клас

1.1.1. Изработване и договаряне на общи правила за поведение на класа, договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата. Поставяне на видно място в класната стая.

Срок: септември
Отг.: кл. ръководители

1.1.2. Провеждане на групова работа в рамките на часа на класа – дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, с цел осъзнаване и оценка на проблема.

Отг.: кл. ръководители

Срок: постоянен

1.1.3. Провеждане на два тематични часа на класа, свързани с превенцията на училищния тормоз, като темите са съобразени с възрастта на учениците.

Отг.: кл. ръководители
Срок: според годишното разпределение

1.1.4. Включване на темата за кибертормоза като част от инструкциите за безопасна работа в Интернет пространството в часовете по ИТ.

Отг.: учителите по ИТ
Срок: според годишното
разпределение

1.1.5. Изработване и разпространение на информационно-образователни материали, съобразени с различните възрастови групи и свързани с:

- превенция на тормоза;
- правата и задълженията на децата.

Отг.: Ученически съвет
Срок: през учебната година

1.2. Дейности по превенция на ниво училище

1.2.1. Актуализиране на Етичния кодекс на училищната общност.

Срок: септември
Отг.: Етична комисия

1.2.2. Създаване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на училището.

1.2.2.1. Изработване на правила и ценности от всеки клас.

Срок: септември
Отг.: кл. ръководители

1.2.2.2. Обобщаване на правилата на ниво училище и при необходимост внасяне на предложение на ПС за вписване в Правилника за дейността на училището.

Срок: септември
Отг.: Педагогически съветник

1.2.3. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза, както и с училищните процедури за действие при случай на насилие и тормоз.

Срок: септември
Отг.: Координационен съвет

1.2.4. Повишаване на квалификацията на персонала за справяне в ситуации на тормоз, чрез плана за квалификационна дейност.

Срок: според Плана за
квалификационна дейност
Отг.: ЗДУД

1.2.5. Повишаване нивото на компетентност на учителите за общуването като емоционална култура в контекста на превенцията на социално неприемливи форми на поведение.

Отг: Пед. съветник
Срок: през уч. година

1.2.6. Актуализиране на графика за дежурства на учителите с оглед недопускане

на насилие и тормоз.

Срок: септември

Отг.: ЗДУД

1.2.7. Отбелязване на Ден на розовата фланелка.

Отг.: Ученически съвет

Координационен съвет

Срок: февруари

1.2.8. Оценка на ситуацията чрез изследване на представителна извадка от ученици с помощта на стандартизиран въпросник и фокус групи с ученици, родители и учители. Анализ на резултатите от изследването.

Отг.: Пед. съветник

Психолог

Срок: октомври

1.2.9. Представяне на анализа на резултатите от направеното проучване на педагогически съвет и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки.

Отг.: Координационен съвет

Срок: ноември

1.2.10. Анализ на проявите на училищен тормоз, вписани в единния регистър за случаите на тормоз и на наличните правила и решения за справяне с него – честота на булинга, форми, резултати, последствия, налични и липсващи правила.

Отг.: Координационен съвет

Срок: постоянен

1.2.11. Провеждане на индивидуални консултации с деца, понасящи или извършители на тормоз.

Срок: постоянен

Отг.: Д. Димитрова

1.3. Дейности по превенция на ниво родителска общност

1.3.1. Провеждане на тематични родителски срещи, на които учителите да запознаят родителите с акцентите в училищната политика по отношение на превенцията и интервенцията на насилието и тормоза:

- Актуализиране знанията на родителите относно определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза, както и относно процедурите за реагиране в ситуации на тормоз.
- Запознаване на родителите с направената Оценка на ситуацията и обсъждане на възможностите за предприемане на конкретни мерки.

Отг.: кл. ръководители

Срок: през уч. година

1.3.2. Покана за партньорство и идентифициране на родители, които да съдействат за осъществяването на училищни инициативи по превенция на насилието и тормоза.

Отг.: кл. ръководители

Срок: през уч. година

2. Дейности по интервенция

2.1. Дейности по интервенция на ниво училище

2.1.1. Създаване и съхранение на Дневник със случаи на тормоз и процедури за управление на информацията.

Отг.: Е. Виденова
Срок: постоянен

2.1.2. Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби.

Отг.: Е. Виденова
Д. Димитрова
Срок: постоянен

2.1.3. Изготвяне на годишен доклад от Координационния съвет и препоръки за създаване на по-сигурна образователна среда.

Отг.: Е. Виденова
Срок: юни

2.2. Дейности по интервенция на ниво клас

2.2.1. Обсъждане между учениците и учителя/класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.

Отг.: кл. ръководител/учител
Срок: постоянен,
непосредствено след ситуацията

2.2.2. Съвместни действия между учител/класен ръководител и психолог/педагогически съветник и включване на външни специалисти.

Отг.: Е. Виденова
Д. Димитрова

Срок: постоянен

2.2.3. Използване на посредник при разрешаване на конфликт.

Отг.: Е. Виденова
Д. Димитрова
Срок: постоянен

2.2.4. Провеждане на тематична родителска среща.

Отг.: кл. ръководител
Срок: постоянен

3. Интервенция при установен училищен тормоз. Класификация, процедури и отговорни лица.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица	Регистриране
ПЪРВО НИВО – нарушаване на правилата Физическо насилие: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост. Психическо насилие: омаловажаване, клюкарене, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, подигравки,	Прекратяване на ситуацията; Изтъкване на нарушеното правило пред всички участници; Информирание за	Учител, дежурен учител и класен ръководител в съдействие с родител. При	Не се регистрират в Дневника със случаи на тормоз. Работата с ученика се регистрира в

<p>унижение, заплахи, нецензурни/неприлични коментари, измисляне на прякори, изключване от групови или съвместни дейности, фаворизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове.</p> <p>Сексуално насилие: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории или изображения със сексуален подтекст, съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, , изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия.</p> <p>Кибернасилие: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи, др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използване на език на омраза, кражба на профили.</p>	<p>случилото се от всички свидетели;</p> <p>Уведомяване на родител;</p> <p>Предприемане на мерки и действия: педагогическа работа с ученика/класа – проследяване на резултата от мерките.</p> <p>Възстановяване на щетата.</p>	<p>необходимост - пед. съветник / психолог</p>	<p>дневника на паралелката като дейности за обща подкрепа.</p> <p>Работата с родителя се регистрира в дневника на паралелката като дейности за обща подкрепа.</p>
<p>ВТОРО НИВО - повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици – тормоз.</p> <p>Физически тормоз: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса.</p> <p>Психически тормоз: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация, подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди, интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване.</p> <p>Сексуален тормоз: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози.</p> <p>Кибертормоз : непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение на унизителни снимки/видео, кражба на профил и използване на език на омраза.</p>	<p>Прекратяване на ситуацията;</p> <p>Интервенция към всички участници;</p> <p>Информирани за случилото се от всички свидетели;</p> <p>Уведомяване на родител;</p> <p>Съставяне на протокол по случая при пед. съветник / психолог;</p> <p>Класният ръководител информира Коорд. съвет, който извършва анализ на ситуацията;</p> <p>По преценка се уведомява ОЗД и/или полиция.</p> <p>Коорд. съвет може да се самосезира.</p> <p>Според тежестта на случая:</p> <ul style="list-style-type: none"> -събрание на Координационен екип; -протокол, описващ разгледания случай, докладни от участниците; - среща с родителите; -възстановяване на щетата; -включване на учениците в допълнителни 	<p>Класен ръководител / учител заедно с педагогически съветник / психолог, член на Коорди. съвет.</p> <p>Задължително участие на родител, като се уведомява директорът.</p> <p>Ако родителят откаже да съдейства или присъствието му не е в интерес на детето, директорът уведомява ОЗД.</p>	<p>Ситуацията се регистрира в Дневника със случаи на тормоз.</p> <p>Протокол по случая със становище на класен ръководител / учител, педагогически съветник / психолог и родител.</p> <p>Протокол от заседание на Координационен съвет.</p>

	<p>програми. Проследяване изпълнението на предприетите мерки и действия.</p>		
<p>ТРЕТО НИВО – системна злоупотреба, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията.</p> <p>Физически тормоз: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намушкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, ограничаване на движението, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие.</p> <p>Психически тормоз: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, клетви, които накарняват сериозно достойнството, публично унижение ограничаване на движението, склоняване за употреба на психоактивни вещества, включване в антисоциални групи и организации, групово измъчване на индивид или група и организиране на банди, последиците от които нараняват други.</p> <p>Сексуален тормоз: съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение.</p> <p>Кибертормоз: повторно действие на непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение, заснемане на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки на детска порнография.</p>	<p>Прекратяване на ситуацията;</p> <p>Интервенция към всички участници; Информирание за случилото се от всички свидетели;</p> <p>Незабавно се уведомява Директорът;</p> <p>Директорът уведомява ОЗД и/или полицията;</p> <p>Директорът уведомява родител;</p> <p>Коорд. съвет се самосезира: -заседание на Коорд. екип; -протокол, описващ разгледания случай, докладни от участниците; -среща с родителите;</p> <p>Възстановяване на щетата;</p> <p>Установяване на връзка с външни служби и услуги и синхронизиране на дейностите с тях;</p> <p>Проследяване изпълнението на предприетите мерки и действия.</p>	<p>Съгласно чл.7, ал.1 от ЗЗД всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и/или полицията.</p> <p>Действията на ниво училище се предприемат от директора и Коорд. съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (МКБППМН, центрове за социална работа, ОЗД, полиция, здравни центрове и др.)</p>	<p>Ситуацията се регистрира в Дневника със случаи на тормоз, като се предприема интензивна работа, включваща всички участници.</p> <p>Протокол по случая със становище на класен ръководител / учител, педагогически съветник / психолог и родител.</p> <p>Протокол от заседание на Координационен съвет.</p> <p>Планове за подкрепа за личностно развитие на засегнатите.</p> <p>Заседание на ПС. Заповед за налагане на санкция.</p>

ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАЙ НА ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на сили между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват, без активно да участват.

Ако учениците се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никой от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то вероятно става дума за игра.

Ако един от учениците е видимо напрегнат, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другият ученик е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то вероятно става дума за тормоз. По-голяма част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуацията на насилие и тормоз

- Задължение на всеки учител и служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на насилие и тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал (от дете, родител или друг учител или служител на училището).
- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно; когато има опасност за живота на детето, неговото здраве и физически интегритет може да се използва разумна физическа сила под формата на избутване, издърпване, задържане на място.
- Задължително е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло насилието/тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство.
- Спонтанна реакция на възрастните е заставането на страната на „жертвата“ и наказание на „насилника“. Ключово при интервенцията на възрастните е приемането на разбирането, че детето – обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето – извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, особено такова, което го унижава, а от състрадание, за да може то да развие това чувство към другите. Счита се, че липсата на състрадателност е една от основните причини, поради която се упражнява тормоз.
- Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата-свидетели на насилието, към средата, а не към активните участници и потърпевшите в ситуацията на насилие.

Втора стъпка: Реакция спрямо детето, което е упражнило тормоз

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга мярка.
- Подходът за възстановяване на щетата се прилага от класния ръководител. Той се основава на принципа, че „всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена“ и включва съответните действия в тази посока.
- Възстановяване на щетата е принцип, който предполага, че хората правят грешки. Грешките следва да бъдат поправени, като същевременно не се налагат наказания. Този принцип подчертава поемането на отговорност за неприемливо поведение и за позитивно

решаване на проблема. Възстановяването на щетите успешно може да се прилага за материални и за нематериални щети.

- Подходът изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.
- Важно е класният ръководител да изслуша детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевщото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договореност, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.
- Класният ръководител може да потърси съдействие и от другите учители, които също да проследяват поведението на децата и да реагират своевременно. Психологът/педагогическият съветник също може да подпомогне работата на учителя като наблюдава детето във взаимоотношенията му с другите деца и даде насоки за действията и мерките, които учителят да предприема при необходимост. При преценка ученикът може да бъде насочен към консултации с педагогически съветник/училищен психолог или детето и неговите родители да бъдат насочени към програми и услуги в общността.

Трета стъпка: Реакция спрямо дете, обект на тормоз

Работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Важно е класният ръководител да поговори с детето по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило. Ако е необходимо, отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени;
- Погрешно е открито и публично пред другите ученици да се оказва подкрепа на потърпевшия ученик, защото това допълнително ще урони достойнството му пред неговите съученици;
- При този първи разговор е важно да се предложи на ученика подкрепа, като се остави сам да определи какво точно ще му помогне да се почувства сигурно;
- Подчертава се поверителността на разговора като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- Никога не трябва да се предлага среща между ученик – жертва на насилие и неговия мъчител, с цел да се помирят и да се разберат. Такива срещи могат да доведат до неблагоприятни последици;
- Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите

- * Не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява ситуация на тормоз, като всички, които са присъствали, следва да видят какво се прави съгласно правилата на училището;
- * Класният ръководител/учителят изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- * Насърчават се отговор на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая;
- * Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете;
- * В случай на тежък инцидент се предприема кризисна интервенция в групов формат. Тя се провежда от педагогически съветник/психолог в затворено пространство, в което не се допускат нови лица, за да се даде възможност да се вентилират емоциите и да се свали напрежението.

Включване на родителите

- Във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия и мерки за разрешаване на ситуацията.
- В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другия ученик, а да се опитат да погледнат на ситуацията през погледа на противоположната страна.
- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките и обидите към другия ученик от тяхна страна само ще задълбочат конфликта. От разговора могат да бъдат изведени конкретни договорки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат.

ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАЙ НА НАСИЛИЕ НА УЧЕНИК СРЕЩУ СЛУЖИТЕЛ

- Действието се прекратява незабавно от възрастен. Оказва се помощ в случай на пострадали;
- Ученикът се отделя до успокояването му. Осъществява се психологическо консултиране;
- Уведомяват се родителите на ученика;
- Педагогически съветник/ психолог прави оценка на проблема и поведението за целите на вземане на решение за последствията от ПС;
- Прави се план за работа с ученика.

ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАЙ НА НАСИЛИЕ НА ВЪЗРАСТЕН СРЕЩУ УЧЕНИК

- Незабавно се подава сигнал към ОЗД и/или полицията;
- С ученика разговаря психолог или педагогически съветник, който прави оценка и изготвя становище.

4. УЧИЛИЩНА СИСТЕМА ЗА СЪОБЩАВАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ НА СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ И ЗА НАСОЧВАНЕ КЪМ ДРУГИ СЛУЖБИ

4.1. Процедура за съобщаване на ситуации на тормоз

- За ученици, жертва на тормоз, всеки има възможност да извести на електронна поща на училището sou_pberon_kbrod@abv.bg.
- Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.
- Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на тормоз между деца, е длъжен да информира училищното ръководство и да регистрира в Дневника за случаите на тормоз конкретната ситуация, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.

4.2. Регистриране на ситуации на тормоз

4.2.1. Ситуациите на тормоз от **първо ниво**, които учителят/класният ръководител разрешава сам по метода на възстановяване на щетата, се отбелязват в дневника на паралелката като дейности за обща подкрепа. Работата с родителя се регистрира в дневника на паралелката като дейности за обща подкрепа.

4.2.2. Ситуациите на тормоз от **първо ниво**, за които е потърсено съдействие от педагогически съветник/училищен психолог, се регистрират в Дневника на педагогически съветник/училищен психолог. Учителят, станал свидетел, описва случая в доклад до педагогически съветник/училищен психолог с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция.

4.2.3. Създава се Дневник със случаи на тормоз за регистриране на случаи от **второ и трето ниво**. Учителят, станал свидетел на ситуацията, вписва информацията в Дневника и изготвя доклад по случая. Докладът се подава към Координационния съвет за оценка и анализ на риска от продължаване на насилието, проследяване на развитието на случая във времето, за планиране на подходяща интервенция и вземане на решение за последващи мерки.

4.2.4. Дневникът съдържа следните реквизити: „дата“, „клас“, „участници“, „вид насилие и ниво“, „какво е предприето като действие“, „подпис на служителя“.

4.3. Инициране на работа по случай, включително насочване на случай към външни служби

При случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“ - ОЗД) и/или полицията. При становище от координационния съвет в училището за инициране на работа по случай или ако не се свика *Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна*

интервенция, психологът или педагогическия съветник следва да инициират работа по случай с детето в училището.

Всеки служител в училището е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на институцията.

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна”.

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в училището, директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон: 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз - с Националния център за безопасен интернет на телефон: 124 123 или чрез сайта: www.safenet.bg.

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждатите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10,00 и 16,00 часа на телефон: 124 123, имейл: helpline@online.bg и чат в сайта: www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители.

Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

ВрИД Директор:

Ваня Славчева

